De Nieuwe Rijken

ROMAN

door **A. HANS**

Hij ging weg en Marie begon te weenen. Ze drukte haar hoofd in het kussen om haar snikken te smooren. Ze hoorde beneden vroolijke stemmen en gelach. En ze dacht aan het arm verdrukt land, aan het worstelend leger, aan de gepleegde misdaden, de gefusilleerde mannen, vrouwen en kinderen, de afgebrande steden en dorpen...

En officieren van dat vijandelijk leger waren nu in haar huis als gasten, schoven bij aan vaders tafel, waar spijs en drank stond, reeds met bloedgeld gekocht!

Beneden pleegde men verraad! En vader eischte, dat zij daar kwam aanzitten als lokvogel, om te flirten met de Duitschers, hun vleitaal te aanhooren.

— Nooit! zei Marie driftig.

De slagen brandden op haar wezen.

— Liever ga ik weg! snikte het meisje. Ja, ik ga heen... ik wil hier niet blijven! Hier moet ik leven van Judasloon. Het brood zou me in de keel kroppen! Ik moet weg! Ik doe niet mee aan de laagheid!

Waarheen? Naar Flip? Dat kan niet! Dan zou ze besproken worden! Waarheen?

In den Biezenpolder woonde oom Lambert. Dat was een rechtschapen man. Hij had twee zoons in 't leger en een op zee... Oom en tante zouden begrijpen, dat ze vluchten moest en haar hartelijk ontvangen.

't Was te laat om nog op straat te gaan. Toch zou ze 't wagen... Dadelijk kwam vader terug en ze vreesde hem.

Marie opende een lade en nam haar spaargeld. Ze maakte vlug een pakje van eenige kleederen. Nu snel heen, zonder dat ze het merken...

O, weg uit huis! Op den vreemde! Maar 't kon nu niet anders. Geen verraad! En geen genot van bloedgeld!

Zaken doen voor de Duitschers, 't was wapens leveren aan den vijand: 't Was eigen broederen helpen dooden!

Marie opende stil de deur. Aan den trap luisterde ze. In de groote kamer was men druk aan 't spreken... Snel liep ze naar beneden... Juist werd een deur geopend...

Marie verborg zich in een donkeren hoek van de gang.

Geertrui kwam uit de kamer... En na haar nog iemand...

En Geertrui vluchtte niet heen. Ze liet zich omhelzen door dien luitenant.

— We zullen huwen, zei hij. Gij wordt mijn vrouw.

De Duitscher keerde in de kamer terug en Geertrui ging in de keuken.

— Zal ik het haar verwijten? vroeg Marie zich zelve af. Maar wat helpt het! En dan roept ze vader, en word ik belet te vluchten. Ze moeten het hier nu maar weten, wat ze doen! Ik breek met mijn huis! 't Is schandelijk wat er hier gebeurt!

Het meisje wachtte, tot haar zuster terug kwam uit de keuken. Maar nu verscheen haar vader.

— Gaat ge om Marie? vroeg Geertrui hem.

— Ja... 't Kwartier is om. Ik heb ze een kwartier gegeven om zich te kleeden.

— Ja, dwing ze! 't zijn al kuren.

— We zullen eens zien. Wie er hier baas is! Ik schaam me voor de officieren over die koppigheid.

— 't Is onbeschoft! Wat moeten die menschen van ons denken! 't Is al Flip, die haar opstookt.

— Ze zal aan tafel komen.

Marie hoorde haar vader de trap opgaan. Nu was het hoog tijd om te vluchten... Straks kon het te laat zijn. Vlug opende het meisje de achterdeur. Ze snelde over 't hof en dan den weg op.

Eerst wilde ze zien Flip te spreken. Zeker zou hij thuis zijn voor het avondeten. Op een draf snelde ze naar de hut van den visscher en gejaagd klopte ze op de deur.

De jonge man deed open.

— Flip! riep Marie half weenend.

— Wat gij! Kom binnen! Wat is er?

— Breng me naar den Biezenpolder hernam Marie. ik ben weggeloopen.

— Weggeloopen! Wat is er gebeurd?

Zijn verloofde vertelde het.

— Ge hebt verstandig gedaan, hernam de visscher. En ge wilt naar uw oom Lambert.

— Ja.

— Dat is 't beste! Is uw vader dan stekeblind.

— En Geertrui stookt hem op. Zelf liet ze zich van een Duitscher kussen, en beloofde hem te trouwen.

— 't Is schandalig!

— En ja, ze hitst vader op!

— En uw moeder, zegt die daar maar niets van?

— Och, moeder laat vader begaan!

— Welke menschen 't Is best, dat ge er uit zijt! 't Kan zoo toch niet gaan.

Ze trokken den polder in.

— Als we nu maar geen Duitschers ontmoeten, zei Marie wat angstig.

— In den polder? Wel neen... Die loo-

pen langs de kust en de grens. 's Avonds komen ze zelden in den polder. En ook, 'k heb goede oogen. Als ik er een in de gaten krijg, steken we ons even weg. Ge moet niet benauwd zijn. En uw vader heeft u geslagen ! Dat is laf ! Bah, zoo iets had ik van hem toch nooit gedacht ! En dat alles voor geld, bloedgeld. Judasloon ! Smokkelen en zaken doen !

— O, ik heb er zoo'n verdriet van, Flip ! We gaan in 't heele dorp bekend staan als verraders ! En wat zal 't later zijn !

— Ja, die menschen denken, dat de Duitschers gaan winnen, en hier meester blijven. O, in dezen tijd komen de karakters uit, de goede en de slechte. Maar liever een korst droog brood en een eerlijk geweten, dan een fortuin en een schuld op 't gemoed ! Was die Engelschman ook bij u ?

— Ja.

— Dan is het een uitgebreide zaak. Uw vader steekt zich in een net ! Nu hij is gewaarschuwd. O, wat ben ik blij dat ge er uit zijt ! Er komen misschien moeilijke dagen voor ons. Mij zullen ze ook zoeken, want mijn weigering vergeven ze nooit. Maar Marie, onze liefde is sterk genoeg om 't alles te dragen nietwaar ?

— Ja, Flip.

— Niemand kan ons voor altijd scheiden, hernam hij. Misschien voor een tijd...

— Wat bedoelt ge ?

— Wel ja, laat ik rechtuit spreken. Als flinke menschen, moeten wij de waarheid onder de oogen durven zien !

— Wat is er dan ?

— Nog niets ! Maar ze zullen mij zoeken, en als ze wat kunnen vinden, dat aangrijpen om me naar Duitschland te zenden.

— Flip toch !

— Ik weet nu van hun plannen en ben een ongewenschte. Ze zeggen, dat ik u opstook, nog een reden te meer om me te verwijderen. Er zijn al veel ongewenschten uit ons land naar Duitschland gestuurd.

— Dat zou toch schandelijk zijn ! Gij hebt niets misdaan en doet niemand kwaad.

— Is heel de bezetting niet schandelijk ! Wat geven de Duitschers om een onrechtvaardigheid ?

— Neen niets. En gij, die altijd zoo roekeloos zijt.

— Naar Duitschland is erg, Marie. Als ge de vrijheid gewoon zijt en ze steken u achter de tralies, ja, dat is wreed. Maar ik zou dat dragen, omdat ik weet, dat gij aan mij peinst en mij trouw blijft. En eens komen er betere tijden ! Dus moed gehouden, wat er ook gebeure.

Ze wandelden voort. Eensklaps struikelde Flip. Hij viel over een hindernis.

— Groote Hemel, hier ligt een mensch ! riep hij verschrikt.

— Ja ! gilde het meisje.

— Zeker een zatterik ! Ik zal eens licht maken. De visscher stak een lucifer aan.

— 't Is Marys ! kreet hij ontsteld. Ik zie bloed.

— Marys ! Is hij dood !

— Wacht...

Flip betaste het gelaat.

— Koud als ijs, hernam hij. Marys werd vermoord. 't Is verdiend... Maar gauw, we trekken er van door !

— Zoo hij nog leefde !

— Neen, neen... Kom we zijn weg. Anders word ik nog beschuldigd het gedaan te hebben ! Zeg er niets van... ook niet op de hoeve van uw oom !

— Maar waarom ?

— Dan moet ik voor het onderzoek verschijnen en ik wil er niets mee te maken hebben ! Ik zei 't u al dat ze me zullen zoeken. En verwacht van de schelmen geen rechtvaardigheid !

De visscher trok het verschrikte meisje mee.

— Vallen over een lijk, hernam hij. Komt dat nu tegen ! En Marys !

— Maar, wie kan 't gedaan hebben ! Zoo'n moord !

— Ja wie ! De kerel had veel vijanden. En geen wonder. Hij is spion en verklikker. Er zijn door hem al veel menschen op de Kommandatur moeten komen ! Hij was fel gehaat. 't Verwondert me niet, dat ze hem eens vastgegrepen hebben. En eerlijk gezegd, 't is meer dan verdiend. Ik heb geen medelijden met dien schelm !

— 't Was toch een mensch. En een moord is altijd wreed !

— Wie weet hoeveel van onze jongens door zijn schuld vermoord zijn en nog vermoord zouden worden !

— Ja... En vader ! O, te moeten denken dat vader daar ook meedoet... Misschien zal hij nu tot inkeer komen.

— Ik hoop het...

't Tweetal bereikte de hoeve.

— Ik zal nu maar afscheid nemen, zei Flip. 't Is beter, dat ze niet weten, hoe ik u hier bracht. De Duitschers snuffelen alles na. Niet, dat ik bevreesd ben ! Ge weet, Marie, dat ik voor u mijn leven zou geven.

— Ja, 't is best maar te doen of ik alleen ben gekomen.

Ze kusten elkander, en 't meisje had de tranen in de oogen. En ook Flip was wat somber. Gevoelden ze, dat er iets dreigend boven hen hing ?

Marie klopte en haar oom opende de deur.

— Wie hebben we daar ? vroeg hij.

— Ik ben het, oom ! Marie.

— Is er wat gebeurd thuis. Maar kom eerst binnen ? Toch geen ongelukken !

— Neen... maar ik ben weggeloopen.

Tante keek ook verbaasd op.

— Weggeloopen van huis ! Maar meisje toch, wat manieren zijn dat nu ! riep ze verwijtend.

— O, hoor eerst, wat er is, eer ge me bekijft.

Het meisje vertelde alles. Lambert was woedend.

— Ge hebt wel gedaan ! zei hij. En ge woont nu bij ons ! En dat uw vader u eens terughale ! Ik zal hem morgen de les eens lezen. Zoo voor verrader spelen ! Moesten onze jongens daarvoor hun leven wagen ! Handel drijven voor die gasten en onze eigen soldaten helpen bevechten ! Wat een schande en lafheid. Uw vader was altijd een rare, maar dat had ik van hem toch nooit gedacht ! Bah hoe laag !

— En zijn dochters willen dwingen bij die officieren te gaan zitten ! Is mijn broer nu heele gansch weg in 't hoofd ! sprak de boerin.

— Marie, ge zijt een flink meisje, zei oom. En uw zuster is een zottin. Ze zal er ver mee komen, met haar officieren ! Enfin, 't is of de wereld op haar kop staat.

Marie was afgemat en verlangde naar rust. Haar tante bracht haar naar haar kamer, en kuste ze vriendelijk goeden nacht.

— Ik ben blij, dat ik weg ben, mompelde Marie. En ik ga niet meer terug. Als vader me dwingen wil, vlucht ik verder. Ik doe niet mee aan 't verraad.

't Werd voor het meisje een onrustige nacht... **(Zie vervolg op bijvoegsel)**

Suikerij F. C. Jacobs
GOEDKOOP IN GEBRUIK

Vermist. (4bis)

Joris Deroem, de voornaamste klerk van Bruno Krummel, zat in het kantoor.

Zijn patroon trad binnen.

— Is er nieuws ? vroeg hij.

— Eenige brieven... onder andere een van Willy ! Die schijnt ver van hier te zitten.

— Hoe weet ge dat ?

— Wel ik lees op de postzegels een naam van een dorpje, dat volgens 't aardrijkskundig woordenboek daar heel dicht bij de Belgische-Hollandsche grens ligt, bij een neutraal land en een gebied waar de Duitschers heer en meester zijn, alles over de zee.

— Waar moeit ge u mee ? Gaat het u aan, waar Willy reist ?

— Och, een mensch bemoeit zich wel eens meer met zaken die hem niet aangaan. De vrijage van uw pleegdochter Anna met Jules Bruwaan gaat me ook niet aan, en toch moet ik daarnaar informeeren van u.

— Is er nog niets bekend van Bruwaan ?

— Neen ! De kotter blijft vermist...

— 't Is toch erg !

— Kom, voor mij behoeft ge niet te veinzen, hernam Joris.

— Veinzen ?

— Natuurlijk. Net of ik niet weet, dat ge heel blij zijt, dat Jules Bruwaan misschien naar den haaienkelder is !

— Was hij alleen aan boord ? Zou het geen ramp zijn in de stad !

— Als gij zoo begaan waart met het lot van zeelui zoudt ge de Vertrouwen niet in zee zenden !

— Wat bazelt ge toch altijd over dat schip ?

— Het is een drijvende doodkist.

— Zoo ! Is het niet behouden aangekomen ? En die kotter der loodsen is vergaan, zoo vreest men ! Van dien kotter zegt niemand iets.

— Hij kan op een mijn geloopen zijn. Dat gevaar bestaat voor de « Vertrouwen » ook, maar nog een ander daarbij, en wel dat ze bij een storm uiteengeslagen wordt als een aangespoelde kist, die in Ko Verlaans handen valt !

— Al laster !

— Mij moet ge geen koolen opstoven ! Ik weet hoe wrak de Vertrouwen is, maar ik weet ook, dat ze hoog verzekerd is.

— Wel een bewijs, als ze verzekerd is dat de maatschappij ze nog goed acht !

— Ze kijken nu zoo nauw niet met 't gebrek aan scheepsruimte.

— Ge wordt met den dag brutaler.

— Dat kan wel ! Soms krijg ik zin om hier heel den boel onderste boven te schoppen !

Anna Mertens trad binnen. Het meisje moest geschreid hebben.

— Weer aan 't grienen geweest ? vroeg haar oom. Waarom ?

— Ik ben verdrietig.

— Is er reden toe ? Ik houd niet van die sombere gezichten.

— En als ge in de kerk zit trekt ge zelf een snuit als een doodgraver, om den ernst van den tijd. waarover de dominee preekt... En dan kunnen de menschen zeggen, « Die mijnheer Krummel voelt al het leed van den oorlog zoo diep mee » schimpte Joris.

— Houdt gij uw franken bek. Ik spreek tot mijn nicht. Anna schreit gij om dien Jules Bruwaan ? vroeg hij.

— Oom vraag me niets, smeekte de weeze, die weer op 't punt stond in snikken uit te barsten.

— Dat die kotter vermist wordt is erg, heel erg, maar 't past u niet te treuren om een man, die u toch vreemd moet zijn. Bruwaan is misschien dood. Is het geen vingerwijzing van God, voor u, dat ge u niet verzetten moogt tegen den wil van uw voogd, van mij, die verantwoordelijk ben voor u.

— Wel alle zielen, dat gaat te ver ! riep Joris verontwaardigd. Omdat Bruno Krummel niet lijden kon, dat zijn nicht met een rechtschapen hulploods verkeering heeft, moet die kotter met man en muis vergaan.

— Ga aan uw werk !

— Gij durft hier heiligschennend spreken, alsof God om uw zin in te volgen al die arme donders van de Vertrouwen zou laten verzuipen ! Weduwen en weezen, om aan Anna een vingerwijzing des Hemels te geven, dat zij misdaan heeft, door niet naar de onredelijke wenschen van haar oom te luisteren, Ge moet maar durven ! De Hemel zou u dan eerst wel eens op 't geweten mogen tikken over de zaak van die « Vertrouwen ». Of moet die vergaan om uw brandkas te vullen.

— Wil ik u aan de deur gooien, brutale rekel, schreeuwde Krummel woedend.

— Ga uw gang ! Dan heb ik veel vrijen tijd en reis ik uw lekkeren zoons eens achterna.

— Gij wordt overdragelijk !

— Dan kan wel, maar als ge zoo het heilige door den modder sleurt, zeg ik u vierkant mijn meening. Die stop ik voor geen honderd Krummels weg of voor geen duizend, al kom ik uit 't vondelinggesticht.

— Ge maakt me razend ! En de patroon liep naar zijn privaat kantoor.

— Joris, neem het maar niet meer voor me op, zei Anna, wie de tranen over de wangeo liepen. In huis moet ik het bezuren !

— Ja, zoo laf is die allerdeftigste en allerbraafste heer Krummel. Maar ik kan me

niet inhouden, als hij zoo fleemt.

— En geen nieuws van den kotter. Jules is dood...

— Kom, kom, alle hoop is niet verloren !

— Toen ik 't laatst met hem wandelde, ontdekte hij het lijk van den jongen Franschen zeeman op het strand. Dat was een slecht voorteeken.

— Kom, dat is bijgeloof !

— En zoo zullen vreemden hem misschien vinden ! O, 't is toch zoo erg !

— Anna, 't is een rare tijd. Het nieuws komt slecht door. De bemanning is misschien door een ander schip opgepikt. De vaartuigen laten nu hun koers en voorvallen niet seinen om aan de Duitsche piraten geen inlichtingen te gesen. 't Kan lang duren eer er bericht komt. De loodsen zijn wellicht op een boot, die naar een ander werelddeel stoomt. We moeten wachten en hopen ! En trek u van den ouden brombeer daar binnen niets aan ! Of antwoord hem brutaal !

— Dat kan ik niet !

— Ja wel ! Zeg het hem maar, wat er op uw lever ligt ! Hij verdient het ! En dan zwijgt hij, want met al zijn geschreeuw is hij toch een groote lafaard !

— Waarom moogt gij hem toch alles verwijten ? vroeg het meisje.

— Ja, mij ontziet hij. Later zult ge wel eens vernemen, waarom hij bang is van mij ! Laat ik maar aan 't werk gaan, doch 'k geloof dat ik, zonder het te weten smerige zaakjes opknap.

— Hoe dan ?

— 't Is maar een veronderstelling ! Willy op reis ! Die flierefluiter zit ergens voor een vuile karwei. En dan die herhaalde bezoeken van Ko Verlaan, die daar weer al is.

De strandlooper kwam binnen.

— Dag mijnheer Joris. dag juffrouw Anna..., uw dienaar, groette hij onderdanig.

— Laat dat dienaar maar weg, zei de klerk. Ik wil niet door deugnieten gediend worden !

— Dat zegt mijnheer Joris maar voor een grapje. Mijnheer Joris is altijd geestig. Juffrouw Anna nog geen nieuws van den kotter ! 't Is toch treurig !

En Ko Verlaan zuchtte diep.

— Gij hebt maar van een ding spijt, hernam Deroem. En dat is dat de kotter niet in de buurt vergaan is, want dan kondt ge lijken plunderen en lading rooven, hé !

— Hoe dat ge zoo iets van mij durft zeggen. Ge bedroeft me.

— Toe trek niet zoo'n valsche tronie ! Wat komt ge doen ?

— Ik zou den heer Krummel moeten spreken.

— Wat is er tegenwoordig voor drukte tusschen u getweeën ?

— Dat moet ge aan uw patroon vragen. Ik ben slechts zijn allernederigste dienaar.

— Allernederigst, allerslechts, allerschurkachtigst, allervalscht, allerschijnheiligst en wat ge nog maar voor sloeberachtig kunt uitdenken. Daarmee zijt ge geteekend.

Joris wierp de deur van Krummels kantoor open en diende den bezoeker aan.

— De derde deelgenoot van de firma, de fielt Ko Verlaan, strandlooper, en duivel doe 't al van Bruno Krummel, zei hij.

— Maar wordt ge nu heelemaal gek ! schoot de meester uit. Kom binnen Ko ! Joris laat ons alleen.

— Getwee alleen en de duivel er tusschen ! bromde Deroem, de deur dicht snakkend.

De patroon en Verlaan hadden een lang onderhoud.

('t Vervolgt.)